

GIẢI PHÁP ĐẢM BẢO THỰC HIỆN DÂN CHỦ TRỰC TIẾP Ở CƠ SỞ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

NGUYỄN MẠNH THẮNG*

Tóm tắt: Để thực hiện hiệu quả dân chủ trực tiếp ở cơ sở (ở xã, phường và thị trấn) ở nước ta hiện nay nhằm đảm bảo thực thi quyền lực và lợi ích chính đáng của nhân dân. Bài viết đi sâu phân tích, đề xuất một số giải pháp cơ bản đảm bảo thực hiện hiệu quả dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta hiện nay.

Từ khóa: Quan điểm cơ bản; nguyên tắc; thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở.

Abstract: Effectively implement direct democracy at the grassroots level in communes, wards and towns in our country today to ensure the exercise of legitimate power and benefits for all classes of people in practice, research is required. The article deeply analyzes and clarifies some basic viewpoints to ensure the effective implementation of direct democracy at the grassroots level in our country today.

Keywords: Basic views; principles; Implement direct democracy at the grassroots level.

Ngày nhận bài: 12/01/2024; Ngày sửa bài: 20/02/2024; Ngày duyệt đăng bài: 27/3/2024.

1. Đặt vấn đề

Thực hiện dân chủ ở cơ sở là phương thức phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, để công dân, cán bộ, công chức, viên chức, người lao động được thông tin, thể hiện ý chí, nguyện vọng, chính kiến của mình thông qua việc thảo luận, tham gia ý kiến, quyết định và kiểm tra, giám sát các vấn đề ở cơ sở theo quy định của Hiến pháp và pháp luật¹. Để đảm bảo thực hiện hiệu quả dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta hiện nay cũng như trong thời gian tới thì đòi hỏi chúng ta phải khắc phục được những bất cập, hạn chế đang tồn tại trong quá trình thực hiện thời gian qua. Do vậy, trong bài viết này, chúng tôi đưa ra phân tích và luận giải một số giải pháp cơ bản nhằm thực hiện tốt hơn dân chủ trực tiếp cấp xã² ở nước ta trong thời gian tới.

2. Một số giải pháp cơ bản nhằm đảm bảo thực hiện hiệu quả dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta

2.1. Nâng cao vai trò lãnh đạo của các cấp ủy Đảng và sự quản lý của các cấp chính quyền trong thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở

Đảng và Nhà nước ta đã nhận thức được vai trò quan trọng của quần chúng nhân dân ở cơ sở nên đã đề ra đường lối, chính sách, pháp luật về thực hiện dân chủ cơ sở trong đó có thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở. Chỉ thị số 30/CT-TW ngày 18 tháng 02 năm 1998 của Bộ Chính trị đã chỉ rõ nhiệm vụ quan trọng và cấp bách trước mắt ở nước ta là “Mở rộng dân chủ xã hội chủ nghĩa, phát huy quyền làm chủ của nhân dân là mục tiêu, đồng thời là động lực bảo đảm cho thắng lợi của cách mạng, của công cuộc đổi mới”. Trong đó, Chỉ thị 30/CT/TW nêu

* Ths, Trường Đại học Phú Thọ; Email: anhthang.hvu@gmail.com

¹ Điều 2, Luật số: 10/2022/QH15.

² Theo Điều 2, Luật số: 10/2022/QH15, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, Cơ sở là xã, phường, thị trấn (gọi chung là cấp xã).

rõ quan điểm chỉ đạo về việc phát huy dân chủ trực tiếp của nhân dân ở cơ sở: “Vừa phát huy tốt chế độ dân chủ đại diện, nâng cao chất lượng và hiệu lực hoạt động của Quốc hội, Chính phủ, Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân các cấp, vừa thực hiện tốt chế độ dân chủ trực tiếp ở cấp cơ sở để nhân dân bàn bạc và quyết định trực tiếp những công việc quan trọng thiết thực, gắn liền với lợi ích của mình”³.

Do vậy, trong giai đoạn hiện nay cũng như trong thời gian tới, để nâng cao vai trò lãnh đạo của các cấp ủy Đảng và sự quản lý, điều hành của các cấp chính quyền trong thực hiện dân chủ trực tiếp cấp xã ở nước ta đạt được kết quả cao thì cần tập trung vào những nội dung cơ bản sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của cấp ủy Đảng và các cấp chính quyền nhất là cấp ủy Đảng và chính quyền cơ sở ở xã, phường và thị trấn về vai trò quan trọng của việc thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở.

Bởi thực tiễn thời gian qua cho thấy, thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta bên cạnh những thành tựu đã đạt được thì cũng còn tồn tại những bất cập, hạn chế về mặt nhận thức xảy ra ở một số địa phương. Nhận thức về dân chủ và trách nhiệm thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở của một số cấp ủy, chính quyền, cán bộ, công chức chưa đầy đủ, phong cách làm việc quan liêu, mất dân chủ, thiếu tôn trọng dân còn khá phổ biến trong cán bộ các cấp, các ngành. Đây là nguyên nhân dẫn tới tình trạng quyền dân chủ của người dân ở một số địa phương

nước ta bị xâm phạm, gây bức xúc trong nhân dân, làm suy giảm niềm tin của người dân vào sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng và sự quản lý của chính quyền địa phương. Để khắc phục hạn chế, tồn tại nói trên trong thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta thì Đảng ta đã khẳng định cần “Tiếp tục quán triệt, không ngừng nâng cao nhận thức; xác định rõ trách nhiệm của các cấp ủy đảng, chính quyền, mặt trận, các đoàn thể chính trị-xã hội; của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và các tầng lớp nhân dân về những quan điểm, chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước về phát huy quyền làm chủ, mở rộng dân chủ trực tiếp của nhân dân ở cơ sở”⁴.

Thứ hai, trên cơ sở đường lối, chủ trương, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về dân chủ và dân chủ trực tiếp ở cơ sở thì đòi hỏi các cấp ủy Đảng và các cấp chính quyền ở tỉnh, thành phố, quận, huyện cho đến xã, phường và thị trấn phải căn cứ vào đặc điểm tình hình cụ thể của địa phương để vận dụng cho phù hợp từ đó đề ra được đường lối thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở đúng đắn để lãnh đạo các tầng lớp nhân dân và hệ thống chính trị thực hiện dân chủ trực tiếp đạt được kết quả cao.

Đây là việc làm rất cần thiết để đảm bảo thực hiện các quyền dân chủ: được biết, được bàn, được làm, được kiểm tra, được giám sát và được hưởng thụ của người dân địa phương. Bởi thực tế quá trình thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta trong thời gian qua đã cho chúng ta thấy rõ, địa phương nào vận dụng tốt đường lối, chủ

³ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Chi thị số 30/CT-TW, ngày 18 tháng 02 năm 1998*.

⁴ Ban Bí thư Trung ương Đảng (2010), *Kết luận của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Chi thị số 30-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa VIII) về xây dựng và thực hiện Quy chế dân chủ cơ sở*, Hà Nội.

trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về dân chủ trực tiếp ở cơ sở thì thúc đẩy được sự phát triển các lĩnh vực của đời sống xã hội, nhờ đó mà nâng cao được đời sống mọi mặt của các tầng lớp nhân dân. Ngược lại, địa phương nào chưa vận dụng tốt đã làm cho các lĩnh vực của đời sống xã hội phát triển chậm, khiến cho đời sống nhân dân gặp rất nhiều khó khăn, thậm chí có lúc, có nơi còn xảy ra xung đột căng thẳng giữa chính quyền với người dân.

Thứ ba, thực hiện tốt công tác kiểm tra, giám sát thường xuyên, liên tục của cấp ủy Đảng và chính quyền cấp trên đối với kết quả hoạt động của cấp ủy Đảng và chính quyền ở cơ sở trong thực hiện chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước về dân chủ trực tiếp ở cơ sở. Đó là sự kiểm tra, giám sát về kết quả thực hiện các chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về dân chủ cơ sở và dân chủ trực tiếp ở cơ sở của cấp ủy Đảng, chính quyền cấp tỉnh, thành phố đối với cấp ủy Đảng, chính quyền cấp quận và huyện và sự kiểm tra, giám sát của cấp ủy Đảng và chính quyền cấp quận, huyện đối với cấp ủy Đảng và chính quyền cấp xã, phường và thị trấn. Hoạt động kiểm tra, giám sát thường xuyên, liên tục của cấp ủy Đảng và chính quyền cấp trên đối với cấp ủy Đảng và chính quyền cấp dưới về kết quả thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở có vai trò rất quan trọng, bởi nó vừa đảm bảo được tính khách quan, trung thực trong kiểm tra, đánh giá của cấp trên đối với kết quả hoạt động của cấp dưới. Đồng thời, giúp cho cấp ủy Đảng và chính quyền cấp trên kịp thời phát hiện được những vi phạm pháp luật, tiêu cực của cán bộ, đảng viên cấp dưới trong quá trình tổ chức thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở.

Thứ tư, tăng cường và nâng cao chất lượng công tác đối thoại, tiếp xúc giữa cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương nhất là những người đứng đầu đối với các tầng lớp nhân dân địa phương. Bởi thông qua đối thoại, tiếp xúc sẽ giúp cho cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương, nhất là những người đứng đầu nắm bắt được tâm tư nguyện vọng thực sự của quần chúng để kịp thời giải quyết và có những căn cứ thực tiễn để điều chỉnh phương thức lãnh đạo, quản lý; giải quyết kịp thời nguyện vọng chính đáng của người dân.

Thứ năm, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên ở cơ sở vừa có phẩm chất đạo đức, vừa có năng lực chuyên môn. Đẩy mạnh công tác bồi dưỡng kiến thức chủ trương, chính sách pháp luật về thực hiện dân chủ cơ sở và dân chủ trực tiếp ở cơ sở cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức ở xã, phường và thị trấn.

Năng lực và phẩm chất, đạo đức và tài năng của đội ngũ cán bộ, đảng viên ở cơ sở, nhất là những người đứng đầu cấp ủy và chính quyền luôn được coi là một trong những nhân tố hàng đầu đóng vai trò quyết định tới sự thành công và thất bại của quá trình thực hiện dân chủ trực tiếp cấp xã ở nước ta hiện nay. Bởi cán bộ, đảng viên ở cơ sở là những người trực tiếp hướng dẫn, tổ chức và tạo điều kiện cho các tầng lớp nhân dân thực hiện các quyền dân chủ trực tiếp của họ đó là các quyền: *được biết, được bàn, được làm, được kiểm tra, được giám sát, được thụ hưởng*. Do vậy, việc xây dựng được đội ngũ cán bộ, đảng viên cấp xã vừa có đức, vừa có tài, vừa hồng, vừa chuyên là một trong những nhiệm vụ chính trị quan trọng hàng đầu hiện nay của Đảng và Nhà

nước ta. Nhất là trong bối cảnh hiện nay, dưới sự tác động mặt trái của cơ chế thị trường đã có một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên nước ta chạy theo lợi ích tầm thường, ham tiền bạc, háo danh dẫn tới thực hiện các hành vi tham ô, tham nhũng, tiêu cực, xâm phạm tới lợi ích và quyền dân chủ của người dân. Cùng với chính sách đãi ngộ thỏa đáng cho cán bộ để giữ chân cán bộ thì đòi hỏi Đảng và Nhà nước ta cũng phải thực hiện tốt vấn đề kỷ luật đối với những cán bộ, đảng viên vi phạm pháp luật, loại bỏ những cán bộ này ra khỏi các cơ quan của Đảng, Nhà nước và các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội. Đồng thời, cần phải nâng cao kiến thức pháp luật về thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở cho đội ngũ cán bộ, công chức địa phương thông qua công tác tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật về thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở cho cán bộ, công chức.

2.2. Đẩy mạnh công tác giáo dục, tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở tới cán bộ và người dân địa phương

Công tác giáo dục, tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách pháp luật của Đảng và Nhà nước về thực hiện dân chủ nói chung và dân chủ trực tiếp ở cơ sở nói riêng nhằm để nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức ở xã, phường và thị trấn về vai trò thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở đối với việc bảo vệ lợi ích của người dân. Đây là một trong những giải pháp

khả thi để thực hiện tốt công tác giáo dục, tuyên truyền phổ biến chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở tới người dân. Bởi, muốn người dân hiểu và thực hiện tốt chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở thì đòi hỏi đội ngũ cán bộ cơ sở phải là những người hiểu và thực hiện tốt trước tiên để từ đó mới có thể giáo dục, tuyên truyền, phổ biến và hướng dẫn người dân thực hiện đạt hiệu quả. Tuy nhiên, từ thực tế quá trình thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta trong thời gian vừa qua đã cho thấy, bên cạnh số cán bộ cơ sở đã nắm vững và thực hiện tốt dân chủ trực tiếp để phục vụ lợi ích của người dân thì vẫn còn: “Một bộ phận cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức chưa gương mẫu, chưa thực sự tôn trọng ý kiến, kiến nghị của nhân dân và giải quyết kịp thời những quyền, lợi ích hợp pháp, nguyện vọng chính đáng của người dân. Quyền làm chủ của nhân dân có lúc, có nơi còn bị vi phạm; vẫn còn biểu hiện dân chủ hình thức, tách rời dân chủ với kỷ cương, pháp luật. Cơ chế kiểm soát quyền lực chưa hoàn thiện; vai trò giám sát của nhân dân chưa được phát huy mạnh mẽ. Việc chấp hành pháp luật nhìn chung chưa nghiêm, kỷ cương, phép nước còn bị xem nhẹ, xử lý vi phạm pháp luật chưa kịp thời, chế tài xử lý chưa đủ sức răn đe”⁵ Bởi vậy, để khắc phục được hạn chế này nhằm nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ cơ sở về vai trò thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta trong thời

⁵ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.88-89.

gian tới, chúng tôi cho rằng, cần thực hiện tốt một số giải pháp cụ thể sau đây:

Một là, đẩy mạnh công tác giáo dục, phổ biến, tuyên truyền chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về thực hiện dân chủ trực tiếp cấp cơ sở để nâng cao nhận thức về vai trò thực hiện dân chủ trực tiếp cấp cơ sở cho đội ngũ cán bộ địa phương. Bởi thực tế quá trình thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở đang diễn ra ở một số địa phương nước ta trong thời gian vừa qua đã cho thấy, có một bộ phận cán bộ mặc dù về mặt lý luận thực hiện dân chủ trực tiếp cấp cơ sở họ đã hiểu rõ quyền và nghĩa vụ của mình, quyền và nghĩa vụ của người dân, cũng như hiểu rõ vai trò thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở đối với việc bảo vệ quyền lợi chính đáng của người dân nhưng trong quá trình thực hiện vì lợi ích của mình nên họ vẫn cố tình vi phạm pháp luật. Bởi vậy, đảm bảo tính nghiêm minh trong xử lý vi phạm pháp luật đối với cán bộ là điều kiện cần thiết để giúp cán bộ đạt được sự thống nhất giữa nhận thức và hành động trong thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở.

Hai là, tuyên truyền phổ biến, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về dân chủ trực tiếp ở cơ sở tới người dân địa phương.

Thực tế cho thấy, một trong những nguyên nhân khiến cho hiệu quả thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở một số địa phương nước ta hiện nay hiệu quả còn thấp đó là do một bộ phận người dân còn thiếu hiểu biết về chủ trương, chính sách, pháp luật thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở của Đảng và Nhà nước ta, từ đó dẫn tới năng

lực thực hành dân chủ trực tiếp của người dân còn yếu, chưa ý thức được đầy đủ về quyền và nghĩa vụ của mình cho nên họ chưa thực sự chủ động, tích cực tham gia vào công việc quản lý Nhà nước và quản lý xã hội. Bởi vậy, việc tiếp tục đẩy mạnh hơn nữa công tác phổ biến, giáo dục, tuyên truyền chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở tới các tầng lớp nhân dân địa phương là thực sự cần thiết. Hoạt động này không chỉ giúp người dân nâng cao được nhận thức của bản thân về quyền và nghĩa vụ của mình mà còn giúp họ nâng cao được nhận thức của bản thân về quyền và nghĩa vụ của cán bộ, công chức xã, phường, thị trấn cũng như quyền và nghĩa vụ của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố. Trên cơ sở đó sẽ có tác dụng thúc đẩy sự tham gia tích cực của người dân vào tiến trình thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta hiện nay.

Ba là, đổi mới hình thức phổ biến, tuyên truyền tuyên truyền chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước ta về dân chủ trực tiếp cấp cơ sở tới cán bộ và người dân địa phương; vận dụng nhiều hình thức khác nhau như, thông qua đài phát thanh, báo cáo viên, sự hỗ trợ pháp lý của cán bộ xã, phường và thị trấn kết hợp với việc sử dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội như zalo, facebook, email... để tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở tới người dân để tạo điều kiện cho người dân được tham gia thực hiện các quyền dân chủ trực tiếp của họ.

Bốn là, nội dung giáo dục, tuyên truyền pháp luật về thực hiện dân chủ trực tiếp ở

cơ sở tới người dân nên tập chung vào tuyên truyền các nội dung có liên quan đến thực hiện các quyền: được biết, được bàn, được làm, được kiểm tra, được giám sát và được hưởng thụ của người dân. Trong đó, cần đặc biệt chú ý tuyên truyền, phổ biến để người dân nắm vững được nội dung quyền và nghĩa vụ của mình và nội dung quyền và nghĩa vụ của cán bộ, công chức địa phương ở các lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh tiêu cực tham ô, tham nhũng như: lĩnh vực ngân sách địa phương, lĩnh vực đất đai... để người dân nắm vững và thực hiện. Qua đó, góp phần giúp người dân chủ động tích cực tham gia vào công việc quản lý Nhà nước để thực hiện quyền và nghĩa vụ dân chủ của mình, đồng thời giúp Đảng và Nhà nước ta ngăn chặn được các hành vi tham ô, tham nhũng, tiêu cực của cán bộ địa phương.

2.3. Phát triển kinh tế - xã hội để đảm bảo thực hiện hiệu quả dân chủ trực tiếp ở cơ sở

Để thực hiện dân chủ ở cơ sở nói chung và dân chủ trực tiếp ở cơ sở nói riêng ở nước ta hiện nay đạt được kết quả cao thì ngoài các điều kiện như: phải đảm bảo được vai trò lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, sự quản lý điều hành của các cấp chính quyền, phải có hệ thống pháp luật hoàn thiện, có sự tham gia đồng đẳng của người dân... thì sự phát triển về kinh tế - xã hội, nhất là ở những xã miền núi có đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống cũng là một trong những điều kiện cần thiết để đảm bảo cho quá trình thực hiện dân chủ trực tiếp ở cấp xã ở những vùng này ở nước ta hiện nay đạt được kết quả cao. Do vậy, trong thời gian tới, để nâng cao được kết quả thực hiện dân chủ trực tiếp cấp xã ở những vùng này thì

đòi hỏi các cấp ủy Đảng và các cấp chính quyền phải đặc biệt quan tâm chú trọng hơn nữa tới *phát triển kinh tế - xã hội*.

Từ thực trạng quá trình thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta trong thời gian qua đã cho thấy, để thực hiện tốt dân chủ trực tiếp ở cơ sở thì không thể tách rời với sự phát triển của kinh tế - xã hội. Bởi thực tế quá trình thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở ở nước ta trong thời gian qua đã cho thấy, địa phương nào có sự phát triển mạnh về kinh tế thì đã nâng cao được đời sống vật chất và tinh thần cho người dân, do vậy đã tạo được điều kiện thuận lợi để người dân thực hiện được quyền "dân hưởng". Đặc biệt, đối với những xã miền núi, vùng sâu, vùng xa có đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống để tạo điều kiện thuận lợi đảm bảo thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở đạt kết quả cao thì đòi hỏi các cấp ủy Đảng và các cấp chính quyền từ Trung ương tới cơ sở cần tập trung thực hiện tốt việc phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân thông qua việc thực hiện có hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia, đó là: *Chương trình xây dựng nông thôn mới; giảm nghèo bền vững; phát triển kinh tế-xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và vùng miền núi*. Đồng thời với ba chương trình mục tiêu quốc gia nói trên đạt được kết quả cao thì cũng đòi hỏi cần chú trọng đầu tư phát triển các các ngành nghề, các lĩnh vực vốn là thế mạnh của các địa phương dựa trên những điều kiện thuận lợi về tự nhiên, vị trí địa lý, chất lượng và số lượng nguồn lao động, v.v... để vừa đem lại hiệu quả kinh tế cao, tạo nhiều công ăn việc làm và tăng thu nhập cho người dân, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội ở

địa phương, qua đó góp phần nâng cao hiệu quả thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở thông qua việc người dân địa phương được trực tiếp tham gia thực hiện các quyền dân chủ: được biết, được bàn, được làm, được kiểm tra, được giám sát và quyền được thụ của họ. Thực tế cho thấy, một số địa phương ở nước ta hiện nay, do kinh tế kém phát triển khiến cho một bộ phận không nhỏ người dân thiếu công ăn việc làm và thu nhập buộc phải thực hiện ly nông, ly hương để ra thành phố sinh sống, tìm kiếm việc làm và thu nhập. Vì thế họ không có thời gian quan tâm và điều kiện thực hiện các quyền dân chủ của mình ở địa phương như: họ không trực tiếp tham gia bầu cử đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp, bầu Trưởng thôn mà nhờ người thân bầu thay; họ không tham gia bàn bạc, đóng góp ý kiến cho các vấn đề của địa phương cũng như không tham gia thực hiện giám sát, kiểm tra hoạt động của cán bộ, công chức xã, phường, thị trấn theo quy định của pháp luật... Đây là nguyên nhân khiến cho kết quả thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở một số địa phương ở nước ta hiện nay còn thấp.

3. Kết luận

Thực hiện dân chủ trực tiếp ở cơ sở là một trong những chủ trương lớn mà Đảng và Nhà nước ta đặc biệt quan tâm. Để thực hiện có hiệu quả chủ trương, chính sách trên, theo chúng tôi cần phải thực hiện đồng bộ các giải pháp. Đồng thời, để thực hiện dân chủ trực tiếp có hiệu quả, bền vững đòi hỏi mỗi người dân phải có trình độ dân trí nhất định, mỗi người dân phải có sự hiểu biết về mặt pháp lý cần thiết, trình độ văn hóa cần thiết, nhận thức chính trị cần

thiết, để không bị dụ dỗ, ép buộc, mê hoặc lợi dụng. Nâng cao trình độ dân trí, nhận thức của người dân về quyền dân chủ để từ đó người dân hiểu rõ ý nghĩa, vai trò của dân chủ. Đồng thời, Đảng và Nhà nước phải xây dựng được đội ngũ cán bộ, đảng viên cơ sở vừa hồng, vừa chuyên, vừa có đức, vừa có tài. Bởi vì, nếu có đội ngũ cán bộ như vậy thì các tầng lớp nhân dân ở địa phương sẽ tích cực tham gia thực hiện tốt các quyền dân chủ của mình. Cùng với đó, Đảng và Nhà nước cần tiếp tục xây dựng và hoàn thiện những cơ chế bảo đảm dân chủ trong đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đồng thời đẩy mạnh công tác vận động, tuyên truyền, phổ biến pháp luật về dân chủ ở cơ sở cũng như quy định các hình thức thực hiện các quyền dân chủ của nhân dân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Chỉ thị số 30/CT-TW, ngày 18 tháng 02 năm 1998.*
2. Ban Bí thư Trung ương Đảng (2010), *Kết luận của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 30-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa VIII) về xây dựng và thực hiện Quy chế dân chủ cơ sở, Hà Nội.*
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia sự thật, Hà Nội, tập 1.
5. Quốc Hội, Luật số: 10/2022/QH15, Luật thực dân chủ ở cơ sở.